

نگارش صحیح پروپوزال، پایان نامه و مقاله علمی

بخش سوم: نگارش مقاله، پروپوزال و پایان نامه
(تحقیق علمی)

ارائه دهنده:
دکتر ابوالفضل کاظمی

فهرست مطالب

- n ساختار و بخش های یک پروپوزال
- n ساختار و بخش های یک پایان نامه
- n دزدی (سرقت) ادبی (علمی)

ساختار و بخش‌های یک پروپوزال

بخش های یک پروپوزال

n عنوان تحقیق به فارسی

n عنوان تحقیق به انگلیسی

n اطلاعات مربوط به دانشجو

n نام:

نام خانوادگی:

شماره دانشجویی:

رشته تحصیلی:

گرایش:

مقطع:

دانشکده:

تاریخ و سال ورود:

نشانی پستی:

کد پستی:

تلفن:

تلفن همراه:

بخش های یک پروپوزال

n اطلاعات مربوط به استاد راهنما

n نام: نام خانوادگی:
تخصص جنبی:
سال آخرین مدرک تحصیلی:
سنوات تدریس کارشناسی ارشد/ دکتری:
محل خدمت: آدرس و تلفن:
امضاء:

تخصص اصلی:
آخرین مدرک تحصیلی:
رتبه دانشگاهی:
سمت فعلی:

n تعداد پایان نامه های کارشناسی ارشد در دست راهنمایی:
n دانشگاه (محل تحصیل دانشجو): سایر دانشگاه ها:

n تعداد رساله های راهنمایی شده دکتری در یک سال گذشته:
n دانشگاه (محل تحصیل دانشجو): سایر دانشگاه ها:

n تعداد رساله های دکتری در دست راهنمایی:
n دانشگاه (محل تحصیل دانشجو): سایر دانشگاه ها:
نام رساله های دکتری در دست راهنمایی:

بخش های یک پروپوزال

n اطلاعات مربوط به استادان مشاور

n نام:	نام خانوادگی:
تخصص اصلی:	رتبه دانشگاهی یا درجه تحصیلی:
شغل:	محل خدمت:
سنوات تدریس در دوره کارشناسی ارشد / دکتری:	
تعداد پایان نامه ها و رساله های راهنمایی شده کارشناسی ارشد / دکتری:	
تعداد پایان نامه ها و رساله های در دست راهنمایی کارشناسی ارشد / دکتری:	
امضاء	

بخش های یک پروپوزال

n اطلاعات مربوط به پایان نامه

n عنوان پایان نامه

n 1- فارسی:

2- لاتین:

n واژگان کلیدی

n 1- فارسی:

2- لاتین:

n نوع تحقیق

n توسعه ای کاربردی بنیادی

n تعداد واحد پایان نامه/رساله:

n مدت اجرا:

بخش های یک پروپوزال

n تعریف مسئله و بیان سؤالهای اصلی تحقیق

n ابعاد مسئله باید تشریح گردد.

n حدود مسئله باید مشخص شود.

n مسئله باید بطور دقیق معرفی گردد.

n جنبه های مجهول و مبهم و متغیرهای مربوط به پرسشهای تحقیق
باید بیان گردد.

n منظور از تحقیق چیست؟

بخش های یک پروپوزال

n تعریف مسئله از سه روش صورت می گیرد:

n ممکن است از تجربه های انسان سرچشمه بگیرد که در این صورت باید فرضیه ای ساخته و این تجربه ها را در چارچوب فرضیه آزمون نمود.

n ممکن است از نظریه های علمی استفاده شود.

n ممکن است از طریق بررسی پژوهش های دیگران و ادامه راه آنها می باشد.

n مهمترین اقدام در کار پژوهش تعریف مسئله مورد نظر به صورت علمی می باشد. یعنی مسئله مورد نظر را باید به صورتی مطرح نمود که روشن و گویا بوده و دامنه آن محدود باشد تا بتوان آن را در بوته آزمون قرار داد.

بخش های یک پروپوزال

n سوابق مربوط به تحقیق

n در این قسمت اهمیت مسئله پژوهش شرح داده می شود یعنی، خواننده با مطالعه این قسمت متوجه می شود که به چه دلایلی لازم بوده و ضرورت داشته تا این پژوهش انجام گیرد.

n در این بخش تاریخچه موضوع پژوهش توسط دیگران، نتایج مطالعات انجام گرفته در گذشته و کتاب ها، مقاله ها و ... و هر نوع بررسی انجام شده درباره موضوع تحقیق توسط دیگران در داخل و خارج از کشور ارائه می گردد.

n در انتهای این بخش رابطه بین شکاف موجود در تحقیقات گذشته و تحقیق موجود مطرح می گردد.

بخش های یک پروپوزال

n فرضیه ها (Hypothesis)

n فرضیه، بیانی است حدسی یا علمی و مبتنی بر دانش و آگاهی های قبلی پژوهشگر که، روابط بین دو یا چند متغیر را مورد بررسی قرار می دهد.

n وقتی فرضیه ای را عنوان می کنیم در حقیقت می گوییم “اگر شرایط چنین و چنین رخ دهد، نتایج چنان و چنان خواهد شد”.

n فرضیه در واقع حالت خاصی از نظریه (تئوری) است.

n پژوهشگر با آزمون فرضیه، نظریه را شکل داده و دانش و آگاهی جدیدی را تولید می نماید.

n فرضیه، باید با آزمایش سنجیده شود. (با H_0 و H_1)

n مثال: بررسی تاثیر فن آوری اطلاعات بر روی بهره وری سازمانها

بخش های یک پروپوزال

n فرضیات (پیش فرض ها) (Assumption)

n پیش فرض ها بیانیه هایی درباره ویژگی های موضوع یا جامعه مورد بررسی هستند که درستی و اعتبار آنها پذیرفته شده و مورد قبول بوده و نیازی به استدلال ندارد.

n در واقع موضوع پژوهش و انجام آن بر اساس این پیش فرض ها بنا شده است.

n پیش فرض ها مانند پایه هایی هستند که ساختمان پژوهشی بر روی آنها بنا میگردد. چنانچه این پایه ها وجود نداشته یا سست باشد کار پژوهشگر قابل نقد و ایراد بوده و می توان وی را مورد سوال قرار داد.

n پژوهشگر باید پیش فرض های مربوط به پژوهش خود را به خوبی شناسایی کرده و به صورت روشن و صریح بیان نماید.

n در مثال قبلی: یکی از فرضیات این است که فن آوری اطلاعات در سازمان اجرا شده است.

بخش های یک پروپوزال

n اهداف تحقیق

n این بخش شامل اهداف علمی، کاربردی و ضرورت های خاص انجام تحقیق می باشد.

n محقق در این بخش باید به این سوال پاسخ دهد که هدف از انجام تحقیق چیست؟

n خروجی تحقیق چیست؟

بخش های یک پروپوزال

n کاربردهای تحقیق

n در این بخش کاربردهایی که از انجام این تحقیق متصور است، ذکر می گردد.

n همچنین نام بهره وران (اعم از مؤسسات آموزشی و اجرایی و غیره) بیان می شود.

بخش های یک پروپوزال

n جنبه نوآوری و جدید بودن تحقیق

n این قسمت توسط استاد راهنما تکمیل و امضاء می گردد.

بخش های یک پروپوزال

n روش انجام تحقیق

n در این بخش نوع روش تحقیق باید ذکر گردد.

n در این بخش باید مراحل انجام تحقیق به ترتیب ذکر گردد.

n در این بخش باید اعتبارسنجی (Validation) و صحه گذاری (Verification) ذکر گردد.

بخش های یک پروپوزال

n روش گردآوری اطلاعات

n مشاهده (دیدن)

n انجام مصاحبه

n تکمیل پرسش نامه

n تجهیزات آزمایشگاهی

n بررسی اسناد و مدارک (آرشیو و کتابخانه)

n بانک های اطلاعاتی، شبکه های کامپیوتری

n پژوهشگر با توجه به نوع پژوهش، روش پژوهش و نوع داده هایی که قصد جمع آوری آنها را دارد، تصمیم می گیرد از چه روشی استفاده نماید.

بخش های یک پروپوزال

n روش نمونه گیری (در صورت لزوم)

n به منظور انتخاب نمونه (n) از جامعه مورد نظر (N) ، از فرمول کاکرون، n را محاسبه کرده و با استفاده از یکی از روش هایی زیر نمونه گیری می کنیم:

n روش نمونه گیری تصادفی ساده

n روش استفاده از جدول اعداد تصادفی

n روش نمونه گیری ناحیه ای یا خوشه ای

n روش نمونه گیری طبقاتی

بخش های یک پروپوزال

n روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

n بعد از جمع آوری اطلاعات پژوهشگر با استفاده از روش های آماری، به تجزیه و تحلیل داده ها پرداخته و سپس آنها را تفسیر می نماید.

n در بسیاری از موارد لازم است پژوهشگر داده ها را به صورت جداول و نمودارها ارائه داده و با استفاده از روشهای مختلفی داده ها را تجزیه و تحلیل نماید.

بخش های یک پروپوزال

n جدول زمانبندی مراحل انجام تحقیق (از زمان تصویب تا دفاع نهایی)

تا تاریخ	از تاریخ	تاریخ تصویب
		مطالعات کتابخانه ای
		جمع آوری اطلاعات
		تجزیه و تحلیل داده ها
		نتیجه گیری و نگارش پایان نامه ها
		تاریخ دفاع نهایی
طول مدت اجرای تحقیق		

بخش های یک پروپوزال

n هزینه ها

n هزینه های پایان نامه / رساله

n هزینه های مواد و وسایل

n هزینه های پرسنلی

n هزینه های مسافرت

n جمع کل هزینه ها

ساختار و بخش‌های یک پایان‌نامه

نکات کلی راجع به پایان نامه

- n در ابتدای هر فصل در یک پاراگراف خلاصه فصل آورده شود. این بخش بدون شماره است.
- n در انتهای هر فصل بخشی به نام “جمع بندی” آورده می شود که جمع بندی کلی از آن فصل ارائه می گردد. این بخش دارای شماره است.
- n تمامی عناوین باید شماره داشته باشند.
- n شماره هر عنوان باید با فصول همخوانی داشته باشد. مثلا شماره 1-2-3 یعنی فصل 3، بخش 2، زیر بخش 1
- n شماره جداول، شکلها و روابط نیز باید با فصول همخوانی داشته باشد. مثلا جدول 2-4 یعنی فصل 4، جدول 2.
- n فصول باید از نظر تعداد صفحات همخوانی داشته باشد (فصول کلیات و نتیجه گیری از این قاعده مستثنی هستند).

نکات کلی راجع به پایان نامه

n تمامی نکاتی که در تدوین مقالات ذکر گردید، در تدوین پایان نامه نیز صادق هستند.

n عنوان شکلها در پایین شکل و عنوان جداول در بالای جدول ذکر می گردد.

n شماره جداول، شکلها و روابط از هم مستقل هستند.

n پایان نامه نباید کادر داشته باشد.

n شکل های پایان نامه نباید رنگی باشند.

n برگه های پایان نامه باید یکرو باشند.

صفحات اولیه

n صفحه اول (آرم دانشگاه، نام دانشگاه، نام دانشکده، رشته تحصیلی، عنوان پایان نامه، استاد راهنما، استاد مشاور، دانشجو، زمان انجام پایان نامه)

n بسم الله الرحمن الرحيم

n فهرست مطالب

n فهرست شکلها

n فهرست جداول

n فهرست نمادها

n تقدیم

n تشکر

n مقدمه

n این بخش بدون شماره است و شماره آنها حروف الفبا است

فصل اول: کلیات

n مقدمه

n تعریف مساله

n اهداف مساله

n روش انجام تحقیق

n جنبه نوآوری و جدید بودن پایان نامه

n رئوس مطالب پایان نامه

فصل دوم: ادبیات موضوع

n در این بخش تاریخچه موضوع پژوهش توسط دیگران، نتایج مطالعات انجام گرفته در گذشته و کتاب ها، مقاله ها و ... و هر نوع بررسی انجام شده درباره موضوع تحقیق توسط دیگران در داخل و خارج از کشور ارائه می گردد.

n در انتهای این بخش رابطه بین شکاف موجود در تحقیقات گذشته و تحقیق موجود مطرح می گردد.

n شماره هر بخش باید با فصول همخوانی داشته باشد. مثلا 2-1، 2-2، و غیره

n شماره جداول و شکلها نیز باید با فصول همخوانی داشته باشد.

فصل سوم: مفاهیم

n در این بخش می بایست تمامی مفاهیم بکار رفته در پایان نامه ذکر گردد.

n عنوان مقاله می تواند بهترین راهنما باشد.

n مثال: ارائه مدلی جهت انتخاب تامین کننده با استفاده از روشهای چند معیاره فازی

فصل چهارم: تعریف مسئله و روش پیشنهادی

n در این بخش می بایست مسئله بطور کامل تشریح گردد.

n روش حل مسئله می بایست مشخص شود.

n اعتبارسنجی و صحه گذاری مشخص شود.

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهاد تحقیقات آتی

n در این بخش می بایست نتیجه جامعی از تحقیق ارائه گردد.

n پیشنهاد تحقیقات آتی باید از دل تحقیق بیرون آید.

منابع

n در فهرست منابع تنها آنچه که مورد استفاده قرار گرفته شده است، درج می شود، نه آنچه که جهت یادگیری مطلبی مورد استفاده قرار می گیرند (Bibliography).

استناد به منابع به دو صورت سبک ونکوور یا سبک هاروارد انجام می گیرد.

ضمائم

- n هرگاه اطلاعاتی برای فهم بهتر یک موضوع ضروری باشد، ولی حضور آن ایجاد گسستگی کند، می توان آنها را در بخش ضمائم آورد.
- n ضمائم معمولاً حاوی جداول آماری، تصاویر، نقشه ها، فرم پرسش نامه ها، اثبات ها و یا اطلاعات مشابهی است که در متن اصلی به گونه ای به آنها اشاره شده است.
- n در این بخش، ترتیب شماره گذاری جداول و نمودارها، مستقل از شماره گذاری های صورت گرفته در متن مقاله است.
- n بدیهی است که حضور این بخش در پایان نامه ضروری نمی باشد.

صفحه آخر

n در صفحه یکی مانده به آخر، چکیده مقاله به زبان انگلیسی آورده می شود.

n در آخرین صفحه، صفحه اول پایان نامه (آرم دانشگاه، نام دانشگاه و غیره) به زبان انگلیسی آورده می شود.

n این دو صفحه باید برخلاف صفحات فارسی قرار گیرند.

دزدی (سرقت) ادبی (علمی) (Plagiarism)

n استفاده از ایده‌ها، نتایج و جملات دیگران است به نحوی که طوری وانمود شود که انگار کار شماست. "ایده‌ها و نتایج دیگران" میتواند در یک مقاله‌ی دیگر، در یک کتاب دیگر یا فرهنگ لغت، ترجمه از یک متن به زبان دیگر باشد.

n مجلات فعال در این زمینه:

n Economist, newscience, nature, ...

n در صورت اثبات سرقت نام فرد در لیست سیاه قرار می‌گیرد.

مصادیق سرقت ادبی

n نقل قول: اگر عین جمله‌ای را از کسی نقل می‌کنید، باید حتماً آنرا در گیومه قرار دهید و مرجع هم به دنبال آن بیاید.

n استفاده از نتایج دیگران: استفاده از نتایج، نمودارها و جداول (هر چند کوچک و جزئی) باید با ارجاع کامل باشد. اگر از نتیجه منحصر به فرد کسی یا گروهی استفاده می‌کنید، حتماً باید ارجاع بدهید. مفاهیمی که بسیار جا افتاده‌اند (مثل قانون نیوتون) نیازی به مرجع ندارند.

n استفاده از جمله‌های دیگران: کپی کردن حتی با عوض کردن ساختار جمله باز هم سرقت ادبی است. بدین معنی که مثلاً تغییر زمان فعل از معلوم به مجهول جمله را از آن شما نمی‌کند.

n استفاده از جملات قبلی مقالات خودتان: کپی کردن جملاتی از مقاله قبلی خودتان یا مقاله‌ای که جای دیگری چاپ کرده‌اید، می‌تواند جرم به حساب آید و اگر هم جرم نباشد کار ناپسندی است.

توجه

n امروزه کشف سرقت ادبی بسیار ساده است.

n نرم افزارهای زیادی وجود دارند که با دسترسی به پایگاه ها داده های مختلف در چند ثانیه مقاله‌ی شما را با میلیون‌ها مقاله موجود مقایسه می‌کنند و اعلام می‌کنند که چند درصد جملات شما شبیه یا نزدیک به جملاتی است که قبلا استفاده شده و یا چه مقالاتی به مقاله شما نزدیکند، چقدر نویسندگان از مقالات تاثیر گرفته و تا چه اندازه مستقل بوده است.